

Український тиждень у Великій Британії 2025: Шість меморандумів із провідними університетами та нова архітектура партнерства для освіти, науки й культури

14 листопада 2025 року у Лондоні завершився Український тиждень у Сполученому Королівстві — «Відкривай Україну: тиждень знань і культури». Серія онлайн-подій 3–9 листопада та Тиждень високих візитів 10–13 листопада стали спільною відповіддю України й Великої Британії на виклики війни: тримати Україну в центрі уваги провідних університетів, посилювати академічні й культурні зв'язки, будувати стійку інфраструктуру правди замість імперських міфів та протидіяти російській дезінформації.

Фонд Президента України з підтримки освіти, науки та спорту у співпраці з Глобальною коаліцією українських студій, що діє під патронатом Першої леді Олени Зеленської, разом із британськими та українськими партнерами провели чотири насичені дні у **Queen's University Belfast, University of St Andrews, Cardiff University, University of Cambridge, Birkbeck та Senate House**. За їх результатами підписано шість меморандумів про розширення українських студій й анонсовано запуск нових UK-UA програм.

Особливим та унікальним компонентом став візит урядової делегації України до одного з п'яти найкращих університетів світу — University of Cambridge — уперше за час повномасштабної війни. Це чіткий сигнал: партнерство України та Великої Британії виходить далеко за межі безпекової та військово-політичної співпраці й стає довгостроковою інвестицією у знання, культуру та інновації.

У своєму зверненні до учасників Українського тижня Перша леді України Олена Зеленська наголосила на важливості постійної присутності України в університетах світу та на тому, що інвестиція в освіту і культуру є частиною спільної європейської безпеки:

«Це також про вміння відрізнити факти від фейків, протистояти маніпуляціям, позбутися російського погляду на геополітику, який Росія роками нав'язувала всьому світу, натомість напрацювати власний погляд, побудований на ґрунтовних знаннях. Людина, яка володіє інформацією, яка вмє критично мислити та аналізувати, — вільна людина. Країна, люди якої обізнані не із соцмереж, а з академічних джерел, — це країна, яка вистoiть».

Радниця-уповноважена Президента України з питань Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту Ольга Будник підкреслила, що університетські партнерства стають довгостроковою відповіддю на російську дезінформацію:

«Україна має бути постійно присутня в головних університетах світу — і не лише у новинах, а в аудиторіях, наукових лабораторіях, бібліотеках, культурних центрах. Український тиждень у Сполученому Королівстві — це наш спосіб тримати Україну на порядку денному провідних університетів і

говорити про неї крізь українську, а не колоніальну оптику. Study of Ukraine та мережа українських студій — наш інструмент протидії російським міфам: ми посилюємо голос українських викладачів, дослідників і митців, а підписані меморандуми — це не символічні жести, а дорожні карти на роки вперед: курси, обміни, спільні дослідження й спільні перемоги».

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга, виступаючи в Senate House у Лондоні, акцентував на поверненні України до центру світового академічного й політичного порядку денного:

«Протягом століть історія України писалася в іноземних столицях і іноземними мовами. Тепер ми повертаємо її додому. Саме завдяки мужності наших захисників світ нарешті нас побачив. Сьогодні Україна повертає собі голос на світовій арені. Ми нікого не замінюємо — ми повертаємо собі місце, яке завжди належало нам. Ми пропонуємо дивитися на Україну крізь українську призму».

Багатовимірна Україна: головні події, шість університетів, довгі програми

Захід забезпечив координацію та реалізацію найбільшої програми академічної співпраці України з Великою Британією. Тематичні дні Тижня високих візитів показали Україну в різних вимірах — від історичної пам'яті до технологій майбутнього.

За результатами Тижня високих візитів до мережі GCUS офіційно приєдналися шість провідних університетів Великої Британії: **Queen's University Belfast, Cardiff University, University of Cambridge, University of Portsmouth, Birkbeck, University of London та Edge Hill University**. Кожен із них узяв на себе конкретні зобов'язання. У комплексі це означає, що в британських університетах з'являться нові курси про Україну, сталі програми обмінів, спільні дослідження, публічні події та окремі інституційні механізми.

10 листопада, Queen's University Belfast — «Історична пам'ять та утвердження української державності».

Тиждень розпочався у Queen's University Belfast. У Великій залі університету відбулися вітальні промови та панельні дискусії за участю українських та британських істориків, дослідників Криму, науковців та представників громад.

Кульмінацією дня стало підписання меморандуму, який передбачає: регулярні академічні обміни, участь в UK-Ukraine Twinning Initiative, спільні наукові дослідження, програми популяризації української та кримськотатарської культури та відкритий доступ до наукових ресурсів.

11 листопада, University of St Andrews — «Сучасна українська культура».

У найстарішому університеті Шотландії українська культура і досвід війни стали центральною темою дня. Дискусія об'єднала письменників Мирослава Лаюка та Остапа Українця, історика Криму та кримських татар

Мартина-Олександра Кислого і британських дослідників. Вони говорили про сучасну українську літературу, пам'ять про окуповані території, роль перекладу та голосу українських авторів у світі.

Після цього вперше відбулася прем'єра лекції-перформансу «Блокпост» — приклад того, як український театр працює з травмою війни та допомагає ветеранам і внутрішньо переміщеним особам повернутися до цивільного життя.

12 листопада, Cardiff University — «Наука, технології та інновації».

Кардіфф став центром науки й технологічного розвитку. Українська делегація провела зустрічі з керівництвом університету та взяла участь у круглих столах із британськими академіками й університетами-партнерами з України (Львівська політехніка, Дніпровська політехніка, КПІ ім. Ігоря Сікорського, Сумський державний університет, КНУ імені Тараса Шевченка та Острозька академія).

Меморандум із Cardiff University передбачає організацію спільних семінарів, конференцій та воркшопів, обмін матеріалами, підтримку культурних обмінів та роботу над спільними дослідницькими проєктами.

Ввечері відбувся візит до інноваційної лабораторії University College London — знайомство з науковими стартапами у британському хабі та пошук спільних точок дотику для майбутніх проєктів.

13 листопада, University of Cambridge, Birkbeck та Senate House — культура, Twinning і стратегічні домовленості.

День почався в University of Cambridge, де відбулася публічна дискусія «Сучасна українська культура: виклики та нові голоси» за участю Євгена Нищука, народного артиста України, генерального директора-художнього керівника Театру Франка, автора-військового Остапа Українця та професорів University of Cambridge. Обидва українські спікери мають досвід служби в Збройних Силах України, тож розмова про сучасну культуру природно поєднувала мистецький досвід і реалії війни, зберігаючи головний акцент на сучасній культурі.

З університетом був підписаний меморандум про обмін інформацією та науковцями, організацію спільних наукових заходів, ініціатив і конкурсів. Це забезпечує сталість академічної співпраці та інтеграцію української тематики в навчальні програми.

У Birkbeck, University of London відбулася Twinning-конференція — майданчик, де університети-партнери з Британії та України представили «The Twinning Effect»: історії успіху, перспективи українських студій та міжуніверситетської співпраці.

Фінальним акордом став захід у Senate House (Лондон), де відбулися офіційні промови, відеозвернення Першої леді України Олени Зеленської, виступ

Міністра закордонних справ України Андрія Сибіги та церемонія підписання меморандумів із ще трьома університетами:

Birkbeck, University of London — організація публічних лекцій, виставок, семінарів, запрошення українських науковців, запуск спільних ініціатив і створення координаційної групи з українських студій.

Edge Hill University — організація лекцій, воркшопів, обмін досвідом і підтримка обмінів для студентів та викладачів, розвиток волонтерських і навчальних проєктів.

University of Portsmouth — обмін інформацією, взаємні візити, спільні програми з українських і кримськотатарських студій, участь у семінарах, стажуваннях і конференціях, підготовка спільних заявок на фінансування досліджень.

Організатори та партнери. Український тиждень у Сполученому Королівстві 2025 — «Відкривай Україну: тиждень знань і культури» організований та реалізований Глобальною коаліцією українських студій (GCUS) під патронатом Першої леді Олени Зеленської, у тісній координації з Фондом Президента України з підтримки освіти, науки та спорту, Українським інститутом та Представництвом Президента України в Автономній Республіці Крим. Підтримку надали Міністерство освіти і науки та Міністерство закордонних справ України, Британська Рада в Україні, МФ «Відродження» та ICAP Єднання. До реалізації долучилися британські партнери — UK-Ukraine Twinning Initiative та Cormack Consultancy Group, а також провідні університети Великої Британії.

Контакти для ЗМІ (для запитів, ексклюзивних коментарів та інтерв'ю):
Пресслужба Фонду Президента України — pr@presidentfund.gov.ua.
Глобальна коаліція українських студій — o.oseredchuk@gcus.org.